

Fiche Jeruzalem

Onmiddellijk na de Zesdaagse Oorlog in **1967** annexeerde Israël op onwettige wijze **70,5 vierkante kilometer bezet land**, waaronder heel Oost-Jeruzalem en 28 naburige gebieden. Israël verwerpt dat Oost-Jeruzalem Palestijns gebied was. De overheid annexeerde Oost-Jeruzalem, in tegenstelling tot de rest van de Palestijnse gebieden die ze bezette. Concreet lijfde de Israëlische overheid Oost-Jeruzalem bij haar grondgebied in en voerde ze er de Israëlische wetgeving, jurisdictie en administratie in. De voormalige Jordaanse grenzen van Oost-Jeruzalem werden uitgebreid. Internationaal stelde de Israëlische regering deze maatregel niet voor als een annexatie, maar als een administratieve maatregel om dezelfde diensten aan te bieden aan alle inwoners van de stad. De hertekening van de gemeentegrenzen en de toepassing van het Israëlische recht maakten duidelijk dat de aanhechting van Oost-Jeruzalem bij Israël het doel was. In **1980** riep het Israëlische parlement **Jeruzalem** uit tot zijn '**eeuwige en ondeelbare hoofdstad**', wat op veroordelingen van de internationale gemeenschap stuitte. De internationale gemeenschap erkent Jeruzalem niet als hoofdstad van Israël. In Tel Aviv, de feitelijke hoofdstad, zijn bijvoorbeeld de meeste buitenlandse ambassades gevestigd. De Palestijnse Autoriteit beschouwt Jeruzalem ook als hoofdstad van een toekomstige Palestijnse staat.

De **Veiligheidsraad van de VN** betreurde de Israëlische annexatie en sprak er zich in **1970** expliciet tegen uit. Hij benadrukte dat annexatie van land door middel van geweld ontoelaatbaar is. De Veiligheidsraad herhaalde dat **alle Israëlische maatregelen** die de geografische, demografische en historische aard en status van Jeruzalem wijzigen, **ongeldig** zijn en ingetrokken moeten worden.

Onmiddellijk na de bezetting hield Israël een volkstelling in het geannexeerde gebied en kende het permanente residentiestatus toe aan zijn bewoners. Mensen die op het moment van de volkstelling niet aanwezig waren, verloren hun recht om in het geannexeerde gebied te verblijven. Permanente residenten mogen het Israëlische staatsburgerschap aanvragen als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen. De meerderheid van de Palestijnse bewoners weigert Israëls annexatie te erkennen en wenst daarom ook geen Israëlich burger te worden.

Het **behoud van demografisch evenwicht**, ruwweg 30% christelijke en islamitische Palestijnen en 70 procent Joodse Israëli's, werd een streefdoel voor Israëlische regeringen. Anno 2017 zijn er ongeveer 800.000 inwoners in Jeruzalem: 250.000 Israëlische burgers in West-Jeruzalem, 250.000 Israëlische burgers (kolonisten) en 250.000 Palestijnen (residenten) in Oost-Jeruzalem. Om die demografische verhouding te bereiken werd er een beleid ontwikkeld dat de **Palestijnse gemeenschappen onder druk** zette om hun ontwikkeling te beperken en hen te dwingen te verhuizen. De nederzettingen werden een belangrijk instrument hierbij.

Kort na de bezetting startte Israël met de bouw van **nederzettingen** in Oost-Jeruzalem. Naast de bouw van grote nederzettingen is er ook de overname van gebouwen door kleinere groepjes kolonisten in het hart van verschillende Palestijnse wijken zoals Silwan, Sheikh Jarrah en de Oude Stad. Zij krijgen daarbij hulp en steun van de staat. In Oost-Jeruzalem confisqueerden Israëlische regeringen meer dan 35% van het land voor nederzettingen, natuurparken en archeologische sites. De Palestijnse inwoners krijgen slechts zelden een bouwvergunning. Daarom bouwen veel Palestijnse inwoners van Oost-Jeruzalem zonder vergunning. Minstens zestigduizend onder hen lopen daardoor het risico dat hun woning wordt gesloopt. Ook al betalen Palestijnse residenten belastingen, toch krijgen ze weinig toegang tot diensten en is de infrastructuur in Oost-Jeruzalem ondermaats. Zo beschikt meer dan de helft van de Palestijnse inwoners niet over een goede verbinding met het waternetwerk.

In juli **2002** startte Israël ook met de bouw van de **Muur**, waarvan 168 km rond Oost-Jeruzalem. De officiële reden voor de bouw van de Muur is veiligheid, maar het grootste deel van de constructie staat in Palestijns gebied. Op die manier kan Israël de meeste nederzettingen die aan de westelijke kant van de Muur vallen, behouden. Sinds de bouw van de Muur kunnen Palestijnen zich nauwelijks verplaatsen tussen Jeruzalem en de Westelijke Jordaanoever, waardoor het economische, politieke en culturele leven in Oost-Jeruzalem uitdooft. Oost-Jeruzalem wordt afgesneden van de Westoever. Via de bouw van nederzettingen, de Muur en recent ook een tramlijn wordt die scheiding versterkt.

Sinds **2014** laaien de **spanningen** op de Haraam as-Sharif ofte Tempelberg op. Na de bezetting van Oost-Jeruzalem in 1967 bereikten Israël en Jordanië een akkoord - de zogenaamde status quo - waarbij onder meer overeengekomen werd dat islamitische autoriteiten het plein beheren en enkel moslims er mogen bidden. De afgelopen jaren voerden radicale joodse groepen campagne om op het plein te bidden. De Israëlische regering hield dat niet tegen. Sommige van deze groepen pleiten er zelfs voor om de al-Aqsamoskee af te breken en een Derde Tempel te bouwen. Radicale Palestijnse groepen jowen joodse gelovigen uit en het komt regelmatig tot schermutselingen. Sinds **2015** plegen Palestijnse individuen ook regelmatige **aanvallen** met messen of auto's tegen Israëlische burgers.